

Svarīgākais īsumā

- Pagājušajā nedēļā pasaules akciju tirgū atkal sākās izaugsme
- Finanšu tirgi gaida eiro zonas lielāko banku stresa testa rezultātus 23.jūlijā
- Kompāniju ceturkšņa atskaišu publikācija ASV sākās ar pozitīviem *Alcoa* rezultātiem

Nedēļa tirgos un ekonomikā

Pagājušajā nedēļā pasaules akciju tirgū atkal sākās izaugsme

Kopš 6.jūlija pasaules akciju tirgos atkal ir vērojams pieaugums. ASV plaša tirgus indekss S&P 500 no 6. līdz 12. jūlijam pieauga par 5,5%, bet Vācijas indekss DAX – par 6,1%. Ir vērojams, ka akciju tirgus indeksi kopš maija beigām atrodas sāniskajā kustībā – tagad akcijas daļēji ir atguvušas to, ko zaudēja kopš 24. jūnija. Izaugsmes impulsu tirgum deva tas, ka ASV pieauga pieteikumu skaits hipotēkas saņemšanai jūlijā, kā arī tas, ka nedaudz (par 21 tūkstoti - līdz 454 tūkst.) samazinājās sākotnējo pieteikumu skaits bezdarba pabalsta saņemšanai. Līdz 2. jūlijam akcijas bija pārpārdotas, un notika korekcija uz augšu.

Līdz šī gada maijam pasaules akciju tirgi auga, rēķinoties ar daudz augstākiem attīstīto valstu (tajā skaitā ASV) ekonomiku atlabšanas tempiem 2010. gadā, nekā tas reāli ir. Līdz ar to akciju tirgus izsmēla pieauguma potenciālu.

Līdz jaunas informācijas publicēšanai pasaules akciju tirgi diez vai pārsniegs jūnija vidū sasniegtos līmeņus. Tikai jauna pozitīva informācija, kas pārliecinās investorus, ka, pirmkārt, ASV ekonomika saglabā labus pieauguma tempus, un otrkārt – ka Eiropas finanšu sistēma ir stabila, varētu dot pasaules akciju tirgiem pietiekami spēcīgu impulsu, lai tie atkal sāktu pieaugt un pārsniegtu šī gada maksimumu.

Pārliecību par to, ka ASV izaugsmes tempi saglabājas augstā līmenī, varētu dot pietiekami labs ASV IKP provizorisks rādītājs, kas tiks publicēts 30. jūlijā, kā arī statistika, kas liecinātu par darbavietu skaita būtisku pieaugumu pēdējos mēnešos. Tikai nedaudz ekonomistu cer, ka situācija nodarbinātībā

ASV būtiski uzlabosies līdz gada beigām. ASV IKP pieaugums 2.ceturksnī būs atkarīgs no diviem faktoriem - no tā, vai ASV uzņēmumi 2. ceturksnī turpināja veidot preču uzkrājumus tikpat aktīvi, kā 1. ceturksnī, un no tā, vai privātais patēriņš saglabāsies vismaz iepriekšējā ceturkšņa līmenī – jo pirmajā ceturksnī pieaugumu noteica šie divi faktori. Vairumtirdzniecības sektora statistika, kas tika publicēta pagājušajā nedēļā, liecina, ka maijā krājumu apjoms tiešām pieauga – par 0,5% (aprīlī pieaugums bija 0,21%). Tomēr vairumtirdzniecības apgrozījums negaidīti samazinājās – par 0,32%, kas ir pirmais šī rādītāja kritums kopš 2009. gada marta. Tas varētu liecināt, ka vājš pieprasījums spiež mazumtirgotājus sākt samazināt krājumus. Iespējams, ASV IKP pieaugums 2. ceturksnī būs mazāks nekā pirmajā, un šeit pozitīva pārsteiguma investoriem varētu nesanākt.

Finanšu tirgi gaida eiro zonas lielāko banku stresa testa rezultātus 23.jūlijā

Otrs faktors, kas varētu sniegt atbalstu akciju tirgiem, ir eiro zonas lielāko banku stresa testēšanas rezultātu publicēšana, kas ir paredzēta 23. jūlijā. Stresa testēšana, kuru īsteno Eiropas banku uzraugu komiteja kopā ar Eiropas Centrālo banku un Eirokomisiju, ir banku nākotnes finanšu snieguma simulēšana ar nolūku noskaidrot, kā reaģēs sistēmiski svarīgās bankas uz iespējamo ekonomisko apstākļu pasliktināšanos.

Šajā gadījumā varbūtība, ka informācija būs pozitīva ir pietiekami augsta. Visdrīzāk, lielākā daļa Eiropas banku izies stresa testēšanu bez īpašām problēmām. Iespējams, ka dažas vājākās bankas saņems norādījumu par

nepieciešamību palielināt kapitālu. Tomēr galvenais, ko sniegs finanšu tirgiem stresa testēšanas publicēšana, ir deklarācija, kas apliecina, ka ECB un ES nacionālās valdības ir labi informētas par situāciju banku sektorā, skaidri apzinās iespējamās attīstības scenārijus un nepieciešamības gadījumā ir gatavas laikus sniegt palīdzību vajākam bankām. Tieši tādu efektu panāca pagājušajā gadā ASV lielāko banku stresa testēšanas rezultātu publicēšana. Tāda deklarācija veicinās uzticības līmeņa pieaugumu Eiropas banku sektorā un var palīdzēt pieaugt banku sektora akcijām kā Eiropā, tā arī pārējā pasaulē.

Stresa testēšanas procesā tiek analizēta 91 Eiropas Savienības banka, kas kopā kontrolē ap 65% no visa Eiropas Savienības banku sektora. Starptautiskās bankas tiek analizētas kopā ar visiem meitas uzņēmumiem, kas atrodas ārzemēs. Bankas analīzei tika izvēlētas tā, lai tās pārstāvētu vismaz 50% no katras ES dalībvalsts banku sektora. Sarakstā iekļautas tādas bankas kā Francijas *BNP Paribas* un *Societe Generale*, Vācijas *Deutsche Bank* un *Commerzbank*, Lielbritānijas *HSBC* un *Royal Bank of Scotland*.

Īpaša uzmanība tiks pievērsta bankām, kas netiek tirgotas biržās un par kuru stāvokli līdz ar to bija mazāk informācijas. Samērā plaši ir izplatīts viedoklis, ka tādas bankas ir diezgan sliktā stāvoklī un to bilancēs ir daudz sliktu aktīvu, par kuriem tās līdz šim nav ziņojušas. Runa ir par Spānijas *cajas* (kas pārsvarā pieder pašvaldībām) un Vācijas *Landesbanken* (kas pieder Vācijas federālo zemju valdībām). Stresa testēšanai tiks pakļautas 19 *cajas* un 7 no 8 Vācijas *Landesbanken* (izņemot *Landesbank Saar*).

No Latvijā pārstāvētām bankām tiks analizētas *Swedbank* un *SEB*, kurām Latvijā ir meitas bankas, kā arī *Nordea*, *Danske Bank*, *Svenska Handelsbanken*, *Pohjola* un *Allied Irish Banks*, kurām Latvijā ir filiāles.

Stresa testēšana tiek veikta atsevišķi katrai bankai, izmantojot divus makroekonomikas attīstības scenārijus (bāzes scenāriju un negatīvu scenāriju) 2010. un 2011. gadam. Scenāriji, kas izstrādāti sadarbībā ar ECB un EK iekļauj sevī vairākus ekonomiskus mainīgos katrai no ES valstīm, kā arī ASV. Negatīvais scenārijs paredz, ka ES valstu kopējais IKP pieaugums 2010. – 2011. gadam būs kopumā par 3% punktiem mazāks, nekā to paredz EK bāzes prognoze.

Stresa testēšanas ietvaros tiks prognozēta banku kapitāla samazināšana aktīvu cenu krišanās rezultātā. Liela uzmanība tiks

pievērsta iespējamai eiro zonas valstu obligāciju cenu krišanai.

Piemēram, ir informācija, ka stresa testēšanas ietvaros paredzēta Grieķijas obligāciju vērtības samazināšana par 23% salīdzinājumā ar pašreizējām tirgus cenām.

Izskatās, ka lielākām ES bankām stresa testēšanu izdosies nokārtot viegli – jau ir parādījusies informācija, ka Vācijas *Deutsche Bank*, *Commerzbank* un *Bayern LB* sniegtie rezultāti ļauj tām iztikt bez kapitāla palielināšanas arī negatīvajā scenārijā. Tomēr, kā jau minēts, potenciālās problēmas var rasties no pārējām Vācijas *Landesbanken*, Spānijas *cajas*, kā arī no mazo Grieķijas un Portugāles banku puses – dažām Grieķijas un Portugāles bankām pieeja starpbanku kredītu tirgum ir apgrūtināta. Ja stresa testēšanas rezultāta izrādīsies, ka kādai bankai būs nepietiekams kapitāls, lai izdzīvotu negatīvajā scenārijā, tai būs nepieciešams palielināt kapitālu. Pēc novērtējuma, kapitāla palielināšana būs nepieciešama aptuveni 20 bankām. Visdrīzāk, kapitāla palielinājuma avots būs valstu speciālie finanšu sektora stabilizācijas fondi. Šāds fonds Vācijā (*Soffin*) ir 300 miljardu eiro liels, Spānijā analogiskam fondam ir 9 miljardi eiro un iespēja piesaistīt vēl valsts garantētus 90 miljardus. Grieķija saskaņā ar vienošanos ar SVF arī izveidoja 10 miljardu eiro lielu fondu banku sektora atbalstīšanai.

Kompāniju ceturkšņa atskaišu publikācija ASV sākās ar pozitīviem Alcoa rezultātiem

12. jūlijā ASV kompānijas sākušas publicēt savus 2.ceturkšņa finanšu pārskatus. Kā parasti, pirmā bijusi alumīnija kompānija *Alcoa*. Tās rezultāti pārsniedza analītiķu prognozes – peļņa bija 136 miljoni dolāru, vai 13 centi uz akciju (prognoze bija 12 centi), apgrozījums – 5,187 miljardi (prognoze – 5,048 miljardi). Kompānijai izdevās veiksmīgi pabeigt darbības restrukturizāciju un atbrīvoties no liekām daļām, būtiski uzlabojot sniegumu (1. ceturksnī bija zaudējumi 201 miljonu apjomā, galvenokārt restrukturizācijas izdevumu 172 milj. dolāru apjomā dēļ).

15. jūlijā publicēs atskaites *Google* un *JPMorgan*, 16. jūlijā – *Citigroup*, *Bank of America* un *GE*, 19. – *IBM*, 20. – *Goldman Sachs*, *Johnson&Johnson*, *Yahoo* un *Apple*.

Akciju tirgus indeksi		12.07.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
MSCI World	Pasaule	280,79	266,36	277,01	315,05	307,57	234,39	-
MSCI Emerging Markets	Attīstības valstis	952,49	913,11	917,18	1041,38	1021,18	736,02	-
S&P 500	ASV	1078,75	1022,58	1091,60	1196,48	1136,22	879,13	1547,70
DJIA	ASV	10216,27	9686,48	10211,07	11005,97	10627,26	8146,52	13861,73
Xetra DAX	Vācija	6077,19	5816,20	6047,83	6250,69	5943,00	4576,31	8053,43
Nikkei 225	Japāna	9548,11	9266,78	9705,25	11251,90	10879,14	9287,28	17984,14
Shanghai Composite	Ķīna	2490,72	2363,95	2569,94	3129,26	3273,97	3113,93	-
RTS	Krievija	1386,42	1318,01	1356,79	1648,43	1535,78	835,23	2049,18
Bombay Sensex	Indija	17937,20	17441,44	17064,95	17853,00	17422,51	13504,22	15092,04
Bovespa	Brazīlija	62960,10	60865,27	63605,38	70614,36	70075,77	49220,78	57613,05
OMX Baltic	Baltija	406,11	408,84	416,17	446,30	-	-	-
OMX Riga	Latvija	348,99	353,41	342,01	344,44	309,98	252,62	708,54
OMX Tallinn	Igaunija	513,79	523,03	542,13	619,09	430,13	297,28	-
OMX Vilnius	Lietuva	309,12	306,71	311,15	321,17	275,05	180,54	-

Valūtas tirgus		12.07.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
EUR/USD		1,2587	1,2539	1,2110	1,3584	1,4494	1,3930	1,3792
USD/LVL		0,5621	0,5651	0,5838	0,5199	0,4890	0,5008	0,5049
EUR/LVL		0,7067	0,7086	0,7070	0,7060	0,7087	0,6976	0,6961
EUR/SEK		9,4399	9,6323	9,5763	9,7450	10,2204	11,0262	-
EUR/RUB		38,7452	39,0439	38,2706	39,4126	42,7820	45,5719	35,1510

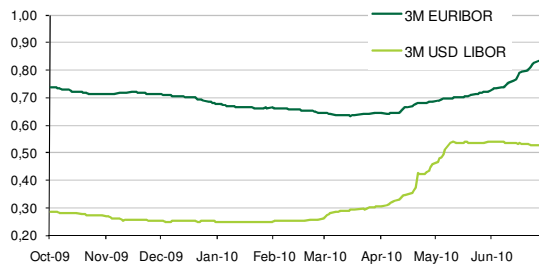
Naudas tirgus		12.07.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
EURIBOR	O/N	0,39	0,41	0,33	0,34	0,33	0,34	4,07
	3M	0,83	0,79	0,72	0,64	0,69	1,01	4,21
	6M	1,09	1,06	1,00	0,95	0,98	1,24	4,36
USD LIBOR	O/N	0,27	0,30	0,30	0,23	0,17	0,24	5,30
	3M	0,53	0,53	0,54	0,30	0,25	0,51	5,36
	6M	0,73	0,74	0,75	0,46	0,40	0,97	5,39
LVL RIGIBOR	O/N	1,10	1,08	1,08	1,21	1,24	3,34	2,61
	3M	1,91	1,95	2,07	2,16	5,19	16,10	6,74
	6M	2,63	2,66	2,66	2,61	7,37	19,40	7,52

Valsts obligācijas		12.07.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
Vācija (Bund)	2 gadi	0,70	0,63	0,48	1,00	1,21	1,21	4,50
	10 gadi	2,60	2,55	2,60	3,18	3,31	3,28	4,62
ASV (Treasuries)	2 gadi	0,66	0,64	0,74	1,05	0,91	0,90	4,94
	10 gadi	3,06	2,98	3,24	3,85	3,72	3,31	5,13
Lielbritānija (Gilts)	2 gadi	0,74	0,75	0,82	0,99	1,18	1,10	-
	10 gadi	3,33	3,33	3,48	4,05	3,93	3,74	-

Kredītspredi		12.07.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
Eiropas investīcijas reitinga kompāniju CDS spredi	3 gadi	101	114	117	54	38	103	-
	5 gadi	117	127	129	78	68	123	-
iTRAXX Europe	10 gadi	120,46	126,91	128,00	92,55	86,23	123,28	-
Eiropas augstā ienesīguma parāda instrumentu CDS spredi	3 gadi	476	512	543	341	298	795	-
	5 gadi	532	565	595	410	398	769	-
iTRAXX Crossover	10 gadi	509	531	548	426	412	669	-

Izejvielas		12.07.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
Nafta	(NYM Light Crude - Futures), USD	74,95	72,14	73,78	84,34	80,79	59,89	72,50
Zelts	XAU, USD	1 194,85	1 207,95	1 225,90	1 151,51	1 127,30	912,15	667,00
Varš	(Copper 3M - Futures), USD	6 630,00	6 470,00	6 478,00	7 926,00	7 350,00	4 860,00	7 818,00

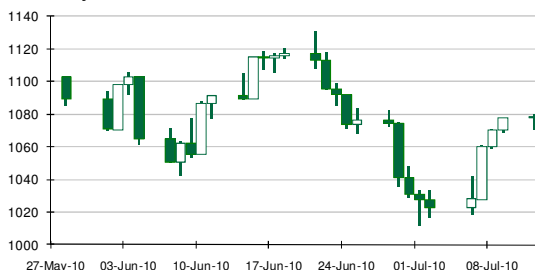
3M naudas tirgus likmes

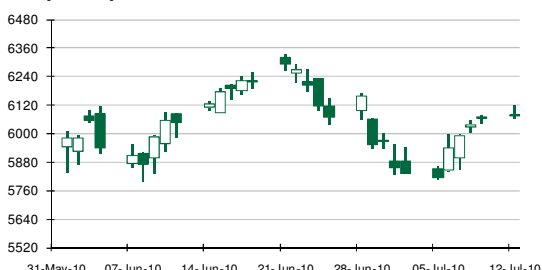
EUR/USD kurss

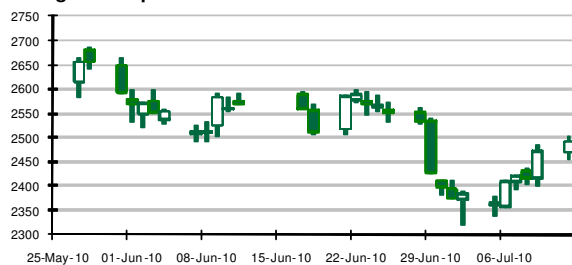
ASV akciju indeksa S&P 500 vērtība

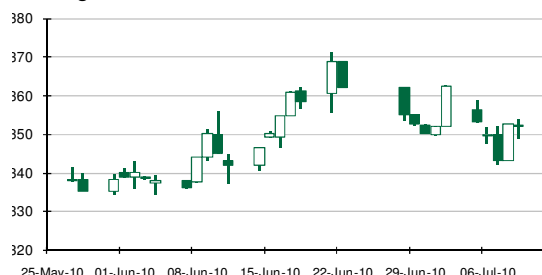
Vācijas akciju indeksa XETRADAX vērtība

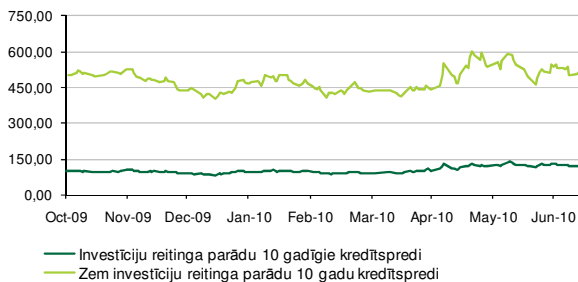
Shanghai Composite indeksa vērtība

OMX Riga indeksa vērtība

10-gadīgo obligāciju kredītpredi (CDS)

HFRX globālais hedžfondu indekss

Pārskatā izmantotās informācijas avots: Thomson Reuters